

Fremsat den 15. december 2020 af Rasmus Nordqvist (SF), Karsten Hønge (SF) og Jacob Mark (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om hensyntagen til menneskerettigheder og miljø- og klimamæssig bæredygtighed i ATP's investeringer

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, som pålægger ATP at udfase sine investeringer i selskaber inden for kul-, olie- og gassektoren inden 2023, så ATP fremover ikke må have investeringer i selskaber, der får mere end 5 pct. af deres omsætning fra kul, olie og gas. Derudover skal ATP

pålægges at referere eksplicit til Parisaftalens målsætninger i sin investeringspolitik, ligesom ATP's investeringsarbejde skal indrettes herefter. ATP skal endvidere pålægges at trække investeringer ud af virksomheder, der handler med våben og andet militært udstyr til nationer, der fører krig i strid med folkeretten.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 24, folketingsåret 2019-20. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2019-20, tillæg A, B 24 som fremsat, tillæg B, betænkning over B 24, og tillæg F, møde 32 kl. 12.17 og møde 116 kl. 13.21.

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre, at danske lønmodtageres obligatoriske indbetaling til ATP forvaltes og investeres under hensyntagen til menneskerettigheder og miljø- og klimamæssig bæredygtighed. ATP administrerer alle danske lønmodtageres obligatoriske pensionsordning. ATP har ifølge deres egne oplysninger over 5,2 mio. medlemmer (»Vores formål«, www.atp.dk) og vurderes at forvalte og disponere over danske pensionsværdier for mere end 900 mia. kr. (»Grønne milliarder er det nye sort – tid til større ambitioner«, Trine Glue Doan og Kristoffer La Cour, WWF Verdensnaturfonden, oktober 2019).

Selv om danske lønmodtagere er forpligtet til at indbetale en del af deres løn til ATP, har de ingen direkte indflydelse på, hvordan deres pensionsmidler investeres. F.eks. kan de ikke kræve, at ATP tager hensyn til menneskerettigheder og miljø- og klimamæssig bæredygtighed i sine investeringer, selv om alle borgere har interesse i et stabilt klima, et rent miljø og et samfund baseret på vedvarende energi, og at deres pensionsmidler i overensstemmelse med værdier som menneskerettigheder ikke investeres i våben, der bruges i krige i strid med folkeretten. Beslutningsforslaget skal sikre, at investeringer foretaget på fællesskabets vegne af ATP ikke underminerer alle borgeres interesse i at understøtte en bæredygtig og fredelig samfundsudvikling. Det foreslås derfor, at lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension ændres, så ATP fremadrettet ikke må have investeringer i selskaber, hvor omsætning fra kul-, olie- og gasaktiviteter udgør mere end 5 pct. af selskabets samlede omsætning. Danmark har med FN's klimaaftale i Paris under COP21 (»United Nations: FCCC/CP/2015/L. 9/Rev. 1«) forpligtet sig til at overholde internationale målsætninger om den gennemsnitlige globale temperaturstigning.

Hvis disse målsætninger skal indfries, kræver det bl.a. en omstilling fra sort til grøn energi. Vigtigheden af dette understreges af det Internationale Energiagentur (IEA), der vurderer, at to tredjedele af de kendte fossile energireserver skal forblive i undergrunden, hvis den globale temperaturstigningen skal holdes under 2 °C (»World Energy Outlook 2012 – executive summary«, side 3, november 2012, www.iea.org/publications/freepublications/publication/english.pdf). Selv om investeringer i fossile energiselskaber er i åbenlys modstrid med Danmarks klimamålsætninger og ambitioner for den grønne omstilling, har næsten alle danskere i dag gennem ATP dele af deres pension investeret i fossile energiselskaber og klimabelastende industrier. Dette dokumenteres af flere uafhængige rapporter og undersøgelser, der viser, at danske pensionskasser, heriblandt ATP, har milliarder af kroner investeret i sorte

og kontroversielle selskaber. I oktober 2019 offentliggjorde WWF Verdensnaturfonden endnu en rapport, der dokumenterer, at ATP fortsat halter efter mange af de private danske pensionskasser, når det gælder klimaansvar og grøn omstilling (»Grønne milliarder er det nye sort – tid til større ambitioner«, Trine Glue Doan og Kristoffer La Cour, WWF Verdensnaturfonden, oktober 2019). I rapporten scorer ATP sammen med Topdanmark, PBU og Sampension den laveste vurdering af alle, når det kommer til udviklingen inden for selskabets klimafokus i perioden 2018-2019. I rapporten anbefaler WWF Verdensnaturfonden, at ATP støtter eksplicit op om Parisaftalen i investeringspolitikken og gentager klimarelaterede scenarieanalyser systematisk på årlig basis. Desuden anbefales det, at ATP sætter mål for frasalg af investeringer i fossil energi og konkrete mål om at øge investeringer i grøn energi.

Forslagsstillerne finder det dybt utilfredsstillende, at mere end 5 millioner danskere ufrivilligt – gennem ATP – har dele af deres pension placeret i sorte energiselskaber. Forslagsstillerne antager desuden, at staten fører klimapolitik på vegne af samfundet og dets borgere, og at de klimamålsætninger, som Danmark har sat sig nationalt og internationalt, er udtryk for samfundets interesse. Derfor er det i forslagsstillerne optik både forkert og i strid med nuværende og kommende generationers interesse i stabilt klima og rent miljø, at en statskontrolleret virksomhed som ATP, der har det ene formål at tjene medlemmerne, dvs. borgerne, handler på en måde, der modarbejder den ønskede samfundsudvikling. Forslagsstillerne er også af den holdning, at ATP's investeringer i sorte energi er direkte i modstrid med den danske energipolitik, hvor man som bekendt har valgt at droppe den ottende udbudsrunde for indvinding af olie og gas i Nordsøen (»Bred aftale om Nordsøens fremtid«, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, den 14. december 2020). Forslagsstillerne er af den holdning, at ATP ligeledes bør sætte klare mål og i højere grad arbejde ambitiøst for at udfase investeringer i sorte selskaber.

Beslutningsforslaget skal ligeledes sikre, at investeringer foretaget på fællesskabets vegne af ATP ikke sker i firmaer, der har våbenhandel med lande, der fører krig i strid med folkeretten. En rapport fra Oxfam IBIS fortæller, at 16 danske pensionskasser – herunder ATP – har investeret danske pensionsmidler for 2,9 mia. kr. i firmaer, der sælger våben til Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater, der i Yemen fører en krig i strid med folkeretten (»Yemen-krigens våben betalt af danske pensionspenge«, Oxfam IBIS, den 9. december 2020 – en krig, der af FN er betegnet som en af nutidens værste humanitære kriser (»Akut krise i Yemen«, UNHCR, www.unhcr.org)). I rapporten fra Oxfam fremgår det, at ATP har investeret 279 mio. kr. i de firmaer, der sælger våben til de krigsførende nationer i Yemen, Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater. Knap 10 pct. af de danske pensionsinvesteringer i disse firmaer kommer fra det offentligt administrerede ATP. Hvad angår de 15 an-

dre selskabers investeringspolitik, kan forslagsstillerne kun håbe på og appellere til disses kunder om at stille krav til pensionselskaberne om at stoppe disse investeringer. Når det gælder investeringer foretaget af ATP, er det forslagsstillernes opfattelse, at der skal sikres en lovgivning, der tvinger ATP til at omstrukturere sine investeringer på dette område.

For at opsummere formålet med beslutningsforslaget ønsker forslagsstillerne at pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag inden udgangen af folketingsåret, der sikrer, at ATP inden udgangen af 2023 frasælger alle aktiver i selskaber, der får mere end 5 pct. af deres omsætning fra kul-, olie- og gasaktiviteter. Udfasningen af disse investeringer i fossile energivirksomheder skal ske over en årrække og medvirke til at sikre, at danske pensionsmidler ikke investeres i tiltag, der modarbejder Danmarks internationale og

internationale klimaforpligtelser og klimamål. Ligeledes pålægges det ATP at referere til Parisaftalens målsætninger i sin investeringspolitik og indrette sit investeringsarbejde herefter. Formålet er ligeledes, at ATP frasælger alle aktiver i selskaber, der sælger våben og andet militært udstyr til lande, der fører krig i strid med folkeretten.

Beslutningsforslaget indebærer derved også, at der ved lov skal ske en ændring af opbygningen af ATP, da det i dag er ATP's bestyrelse bestående af arbejdsmarkedets parter, der alene bestemmer investeringsstrategien. Med lovforslaget skal opbygningen ændres, således at Folketinget skal kunne stille krav om, at investeringerne skal flugte med Danmarks overordnede målsætninger for den grønne omstilling.

Skriftlig fremsættelse

Rasmus Nordqvist (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om hensyntagen til menneskerettigheder og miljø- og klimamæssig bæredygtighed i ATP's investeringer.

(Beslutningsforslag nr. B 107)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.